

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Explanatio In Psalmos

Complectens Psalmos à 101. ad 125.

Bellarmino, Roberto Francesco Romolo <Heiliger>

Dusseldorpii, 1764

VD18 15558428-001

Psalmus CXIII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53433](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53433)

Potest hoc referri ad singulas fœminas, Sar-
ram, Rebeccam, Rachelem, Annam &c.,
quas (uti humiles viros respexit, eos exaltan-
do) pariter respexit de sterilitate perducendo
ad fœcunditatem. Altiori sensu pertinet ad Ec-
clesiam, ex gentibus congregatam, quæ lon-
go tempore mansit sterilis, sed in senectute
peperit plurimos. *Vide Galat. 4. Isa. 54.*

PSALMUS : CXIII.

Titulus : *Alleluja.*

Argumentum : *decantat mirabilia o-
pera Dei, dum educeret filios Israel de Ægyp-
to in terram promissionis ; idque ad eum finem,
ut hortetur populum ad permanendum in con-
fessione unius veri Dei, & sperandum continuo
in ejus protectione.*

v. 1. *In exitu Israel de Ægypto : domus Ja-
cob de populo barbaro.*

v. 2. *Facta est Judaa sanctificatio ejus, Is-
rael potestas ejus.*

Cum Israel, seu domus Jacob, h. e. Israë-
litæ egrederentur de Ægypto, cujus incolæ
sunt *populus barbarus*, h. e. ignotæ linguæ gens,
tunc gens Judaica, sive Israelitica facta est
gens sanctificata Deo, & peculiariter subje-
cta ejus potestati. Ante ingressum in Ægyp-
tum Hebræi erant una familia, sed non unus

popu-

populus : in Ægypto multiplicati sunt valde, sed admixti erant Ægyptiis, & Regi Pharaoni serviebant : egressi ex Ægypto formam propriæ Reipubl. habere cœperunt, Moyse ut Interprete, & Dei Vicario summum Magistratum apud eos gerente.

¶ 3. *Mare vidit, & fugit, Jordanis conversus est retrorsum.*

¶ 4. *Montes exultaverunt, ut arietes, & colles sicut agni ovium.*

Narrat mirabilia id temporis facta, ut ostendat, Deum Hebræorum esse verum omnipotentem Deum, quem jure ipsi colere, ac timere debeant. Porro narrat poëticè, tribuendo rebus inanimatis sensum. *Mare vidit* Majestatem Dei, & ex timore, ac reverentiâ se subduxit, ut populus transfret, *Exod. 14.* Jordanis fluvius divisus est tempore Josue, ut populus per siccum alveum transfret. *Jos. 4.* Descendente Deo in montem Sinai, ut daret legem, & montes, & colles Sinai, seu partes majores, & minores, instar arietum, vel agnorum repentino terrore saltantium, & fugientium *intremuerunt*; hoc enim ex hebraico significat illud *exultaverunt*.

¶ 5. *Quid est tibi mare, quod fugisti? & tu Jordanis, quia conversus es retrorsum?*

v. 6. Montes exultrastis sicut arietes, & colles sicut agni ovium?

v. 7. A facie Domini mota est terra, à facie Dei Iacob.

v. 8. Qui convertit Petram in stagna aquarum, & rupem in fontes aquarum.

More poëtico interrogat mare, quare fugerit; & Jordanem, quare conversus sit retrorsum; & montes, & colles, quare tremuerint: & respondet id fecisse præsentiam virtutis Dei, qui insuper mirabilius quid fecit, unum elementum in alterum transmutando: convertit enim rupem durissimam in aquas mollissimas, & velocissimè discurrentes. *Vid. Num. 20.*

v. 9. Non nobis Domine, non nobis, sed nomini tuo da gloriam.

Explicatis mirabilibus Dei, quæ facta sunt in exitu Israel de Ægypto, precatur Deum nomine totius populi, ut non respiciat demerita populi, sed gloriam suam, & pergat protegere cultores suos.

v. 10. Super misericordia tua, & veritate tua; ne quando dicant gentes, ubi est Deus eorum.

Tres rationes dat, cur Deus debeat nominis sui gloriam quærere in conservando populo suo: prima, quia ipse Misericors est; secun-

secunda, quia verax est, & fidelis in promissione servandâ, factâ Patribus; tertia, ne detur occasio gentibus blasphemandi, si cultores Dei destitutos videant. Ait igitur: *super misericordiâ, & veritate tuâ funda gloriam tuam &c.*

ψ. 11. *Deus autem noster in celo, omnia quaecunque voluit, fecit.*

ψ. 12. *Simulacra gentium argentum, & aurum, opera manuum hominum.*

ψ. 13. *Os habent, & non loquentur, oculos habent, & non videbunt.*

ψ. 14. *Aures habent, & non audient, nares habent, & non odorabunt.*

ψ. 15. *Manus habent, & non palpabunt, pedes habent, & non ambulabunt; non clamabunt in guttere suo.*

Quia dixerat, *ne fortè dicant gentes &c.*, subiungit pulcherrimam antithesin Dei veri, & falsorum Deorum. Quasi dicat: non est danda occasio gentibus blasphemandi: sed tamen si fortè dixerint, *Ubi est Deus eorum?* nos respondebimus, *Deum nostrum esse in celo*, idque testari mirabilia ejus, quia fecit, quidquid voluit. Sed contrâ Dii eorum jacent in terra, & usque adeò nihil possunt facere, ut nequidem possint exercere actiones membrorum,

quæ habere videntur : nam cum habeant figuram humanam, & videantur habere membra omnia, & sensus omnes; tamen nec vident, nec audiunt, nec olfaciunt, nec palpant, nec ambulant, nec loquuntur, ac ne vocem quidem ullam, sive hominis, sive jumenti ex gutture emittunt.

ψ. 16. Similes illis fiant, qui faciunt ea, & omnes, qui confidunt in eis.

Prophetia est, quam per modum imprecationis pronuntiat. Verè, qui faciunt idola, & qui confidunt in eis, similes illis fient in vita futura, quia sensus, & membra sic habebunt, quasi non haberent, imò optabunt non habere: & jam tum similes sunt, nam quæ verè bona sunt, magis somniare dicendi sunt, quàm videre, vel audire.

ψ. 17. Domus Israel speravit in Domino, adjutor eorum, & protector eorum est.

ψ. 18. Domus Aaron speravit in Domino, adjutor eorum, & protector eorum est.

ψ. 19. Qui timent Dominum, speraverunt in Domino, adjutor eorum, & protector eorum est.

Quia dixerat, *similes illis fiant &c.*, addit per antithesin, filios Israel confidisse in Domino, & ideo habuisse Deum protectorem.

nomi-

nominat primò domum Israelis, seu totam gentem Hebraicam; dein domum Aaronis, seu tribum sacerdotalem, quia sacerdotes cum levitis ceteris peculiaris portio Domini erant, & specialiter in Deo confidere debebant: demum addit omnes, extra filios Israel, etsi paucos, ut erant Job cum amicis, Naaman Syrus &c., qui Deum colerent, & timerent.

¶ 20. *Dominus memor fuit nostri, & benedixit nobis.*

¶ 21. *Benedixit Domui Israel, benedixit domui Aaron.*

¶ 22. *Benedixit omnibus, qui timent Dominum, pusillis cum majoribus.*

Confirmat antè dicta. Verè Deus adjutor, & protector est sperantium in se: nam singulari providentiâ demonstravit, se memorem esse mei, & benefecit mihi, præter ceteros adjuvando, & protegendo. Dein eodem ordine confirmat Deum benedixisse domui Israel, domui Aaron, & omnibus timentibus Deum sive magnis, sive parvis, quod intelligi potest de omni magnitudine, & parvitate, sive ætatis, sive potestatis, sive sapientiæ, sive divitiarum.

¶ 23. *Adjiciat Dominus super vos, super vos, & super filios vestros.*

ψ. 24. *Benedicti vos à Domino, qui fecit Cælum, & terram.*

Ardebat David desiderio gloriae Dei, & salutis proximorum; unde conversus ad eos, quibus jam dixerat Deum benedixisse, ut omnes accenderet ad Deum timendum, & in eo sperandum, ait: Adjiciat Dominus super vos benedictionem suam, seu omnium bonorum copiam; nec solum super vos, sed etiam super filios vestros: & hoc modo sitis vos benedicti, plenâ, atque perfecta benedictione, à Domino, qui fecit &c., in cujus manu est ros cæli, & pinguedo terræ, quæ solebant Sancti Vet. Leg. suis à Domino precari, Vel altiori sensu, Deus benedicit cumulando bona cælestia, & terrena, ut fecit Abrahamo, Isaac, Josepho, Davidi &c.

ψ. 25. *Cælum cali Domino, terram autem dedit filiis hominum.*

ψ. 26. *Non mortui laudabunt te Domine, neque omnes qui descendunt in infernum.*

ψ. 27. *Sed nos qui vivimus, benedicimus Domine ex hoc nunc, & usque in sæculum.*

Duplex hic sensus occurrit, unum pro Hebræis juxta vetus Testam.; alter pro Christianis juxta novum Testam.

Primo sensu postquam dixerat, *Benedicti vos*

vos à Domino &c, subdit, æquum esse, ut ipsi pariter benedicant Dominum, dum vivunt super terram. Summum cælum, quod est supra aëreum, Domino propriè dicatum est, & Sanctis Angelis ejus; *terram autem* cum elementis, illi conjunctis, *dedit filiis hominum habitandam*; ac pro tam insigni parte Mundi debent filii hominum Deo assiduè gratias agere, dum vivunt, & bonis terræ fruuntur. Nam *mortui*, cum non vivant secundum corpus, nec amplius utantur terræ bonis, non laudant Dominum ore corporali, nec pro terræ bonis gratias agunt; sed neque eorum spiritus, qui descendunt in varias inferni regiones, Dominum benedicent pro terrenis bonis, quæ ad illos jam non pertinent: *sed nos, qui vivimus, & fruimur terrenis bonis, benedicimus Domino ex hoc nunc, & usque in sæculum per generationes sibi invicem succedentes.*

Altero sensu, per *Calum Celi*, cum S. Aug., intellige mentes SS. Angelorum, & hominum, in quibus Deus habitat per cognitionem, & amorem; hanc domum sibi Deus elegit; *terram autem*, mundum hunc visibilem *dedit filiis hominum*, prout distinguuntur à filiis Dei; & ideo subjungit: qui mortui
sunt

sunt morte peccati, licet vivant vitâ naturâ, non laudabunt te Domine, neque ii, qui in morte peccati confirmati sunt, & ad pœnas æternas descenderunt: *Sed nos qui vivimus vitâ gratiæ, qui per fidem, & charitatem tibi inhæremus, & jam caelestis patriæ cives sumus, quamvis interim ad tempus habitemus in terris, nos, inquam, benedicimus tibi, & benedicemus usque in æternum.*

PSALMUS CXIV.

Titulus, & argumentum: *Alleluja.*

Psalmmum exponunt aliqui cum Hebraïis de temporali aliquâ pressura, vel morbo, à quo liberari cupiebat Propheta. Sed cum SS. PP. Basil. Chrysost. Hieron. & Aug. exponi potest de homine spirituali, sitiente salutem æternam, & gemente propter tentationes, & pericula.

ψ. 1. Dilexi, quoniam exaudiet Dominus vocem orationis meæ.

Dilexi Dominum, quoniam certus sum, quòd exaudiet vocem orationis meæ, nam ex naturâ suâ benignus, & misericors est. Quòd ait, dilexi, non addendo, quem; hoc indicat ardens desiderium Domini, & quòd supponeret, omnes scire, quem dicere velit, nempe Deum ab omnibus absolutè amabilem.

ψ. 2. Quia inclinavit aurem suam mihi, & in diebus meis invocabo.

Indè